

100 שנה למלחמת העולם הראשונה בארץ ישראל לஓוירית (1916)

WWI in Eretz Israel – Centenary 1916 - Aerial Warfare

סין התשע"ז • 6/2016 • 1002

לפרסום מיוחד בתולדות היישוב היהודי זכו אנשי הטיסיסת הבווארית 304, שנחנו החל מחודש נובמבר 1917 בשדה ליד הקואופרציה של מרחוביה. בין המתישבים לאנשי הטיסיסת נוצרו יחסים קרובים, שכללו נשפים משותפים ועזרה הדידית. אנשי הטיסיסת הבווארית סייעו לאנשי מרחוביה באופן פעיל, שמרו עליהם מפני עולות השלטון ה兜רקי, וארכשו עבורם פרדות ועגלת מעופדי הצבא. באחת ההזדמנויות המריאו מטוסי הטיסיסת הבווארית והפיצו את סולם, הכפר הערבי הסמוך, כתגובה לרצחן של אחד המתישבים היהודיים.

תיאור הבול ומעטפת היום הראשון

בתחילת שנת 1915 יוזם הצבא העות'מאני מסע מלחמה בחצי האי סיני במטרה לכבות את תעלת סואץ. ההתקפה נכשלה והטורקים נאלצו לסגת חזרה אל ארץ ישראל. במהלך הנסוגה הותקף הכוח ה兜רקי מספר פעמים על-ידי מטוסים בריטיים שהמריאו מאחור תעלת סואץ; ולאחר שלא היו ברשותם מטוסי קרב משלהן, היה הצבא העות'מאני חסר-נשקים כנגד התקפות אלו.

המטוסים ה兜רקיים והגרמנים למדו את הלקח, ובמסגרת הרקנות לחידוש המתקפה על תעלת סואץ נשלחו לאץ ישראל 14 מטוסי קרב גרמניים מדגם C-1 Rumpler. טיסת הגרמנית, שעלה באיכות על המטוסים הבריטיים. הטיסת הגרמנית, שהתקיימה בבאר שבע בחודש אפריל 1916, השתתפה בפלישה ה兜רקיית לסיני שנערכה בקיץ 1916. גם לאחר כישלון המתקפה המשיכו המטוסים הגרמנים להפיץ את הכוחות הבריטיים, שעשו דרכם בהתמדה לעבר גבולה הדרומי של ארץ ישראל.

הלחימה האוירית הילכה והתעכבה בשנים 1917-1918. שני הצדדים שלחו לחזות ארץ ישראל מטוסים חדשים ומשוכלים, דוגמת המטוס מדגם C-IV המופיע בבלול. המטוסים עסקו במשימות צילום אויר, סיור והפצצה, ולוויטים נקלעו לקרב אויר, כפי שתואר בזיכרונותיו של צב בוטיננסקי: "שבי אוירונים הסתוינו זה מול זה מסביב למרcid בלתי נראה... השמיינו קול טרטור של מכונות ריריה וכיסו את עין השמיים בפתחי צמר גפן לבן".

עיצוב בול, מעטפה וחותמת:
רון גולדברג

Stamp, Envelope & Cancellation Design:
Ronan Goldberg

WWI in Eretz Israel - Centenary – 1916 - Aerial Warfare

In October 1914, a few months after the outbreak of WWI, the Ottoman Empire aligned itself with Germany and Austria against the allied nations (Britain, France and Russia). The Great War, as it was called at the time, lasted for more than four years and fundamentally changed the history of the world, including the situation of Eretz Israel.

In early 1915, the Ottoman military waged a campaign in the Sinai Peninsula, intending to conquer the Suez Canal. But the attack failed and the Turks were forced to retreat back to Eretz Israel. During the retreat the Turkish force was attacked repeatedly by British aircraft stationed in the Suez Canal area and since it had no planes of its own, the Ottoman army was powerless against these strikes.

The Turkish and German commanders learned from this experience, moving a force of 14 German Rumpler C-1 aircraft, which were superior to the British planes, to Eretz Israel to take part in the renewed efforts to attack the Suez Canal. The German squadron took up its post in Beer Sheba in April 1916. Even after the offensive failed, the German planes continued to bomb British forces as they steadily made their way to the southern border of Eretz Israel.

The aerial warfare continued and intensified in 1917-1918. Both sides sent new and more advanced aircraft to the front in Eretz Israel, such as the Rumpler C-IV that appears on the stamp. These aircraft fulfilled various missions including aerial photography, patrols and bombing and even the occasional aerial battle, such as that described by Ze'ev Jabotinsky in his memoirs: "Two aircraft faced each other, circling around an invisible center... filling the air with the clatter of machine guns and flakes of white cotton."

The Bavarian 304th squadron, which was posted at the Merhavia Cooperative from November 1917, became a renowned part of the history of the Jewish Yishuv. Strong bonds were formed between residents and squadron members, who

חותמת אירוס לחרופת הבול

aided one another and even held joint dances. The Bavarians actively assisted Merhavia members, shielded them from the injustices of the Ottoman authorities and even purchased military surplus mules and wagons for them. On one occasion, Bavarian aircraft bombed Sulam, a neighboring Arab village, in retaliation for the murder of one of the Jewish residents.

Description of the Stamp and First Day Cover

The stamp features a German pilot in uniform. In the background – a German plane on the landing strip by the Merhavia Cooperative – photo courtesy of the Library of Congress, American Colony collection. The tab features the emblem of a Prussian pilot.

The First Day Cover features a photo of the Merhavia Cooperative Barn Museum, a significant portion of which is dedicated to the close bond between the Jewish residents and members of the Bavarian squadron. Photo by Moshe Rimmer. The background features a British military map exhibiting plans for conquering the Merhavia area in September 1918. Photo courtesy of the National Library of Israel.

הנפקה:	יוני 2016
מיזות הבול (מ"מ):	1 x 40 mm
לוח:	1023
בולי בגדילון:	15
שבלים בגדילון:	5
שיטת הדפסה:	OFFSET
סימן אבטחה:	מיקרוטקסט
Printer:	Cartor Security Printing, France